

Els reptes de l'educació (IV)

Contra la crisi, educació

Joan Estruch Tobella

Els anys 90, Finlàndia, model d'eficiència educativa malgrat alguns malaurats incidents, va patir una greu crisi econòmica. Per afrontar-la, es va aconseguir un ampli consens social, i es va apostar per una economia basada en l'alta tecnologia, amb empreses innovadores i treballadors molt qualificats. L'educació, ja des de sempre molt valorada, va assumir la missió de formar el "capital humà" d'aquest nou model productiu. Per això, en plena crisi, els recursos destinats a l'educació no van disminuir, sinó que van augmentar. Aquesta és la fórmula de l'èxit: un sistema educatiu excel·lent al servei d'una economia capdavantera.

A Catalunya estem patint l'enfonsament d'un model productiu responsable de l'èfmera prosperitat dels darrers anys. Basat en la construcció i els serveis, necessitava grans quantitats de mà d'obra no qualificada. La reclutava entre els immigrants i els joves escolarment fracassats, a qui, si més no, garantia una feina precària. Així s'explica que quedés esmorteït l'impacte social del greu índex de fracàs i d'abandonament dels estudis, que afecta un de cada tres joves.

La crisi, però, ben aviat tancarà aquesta vàlvula d'escapament de la ineficiència del sistema educatiu. El fracàs escolar serà un greu problema social, visible al carrer en forma de marginació. Cal, doncs, una millora radical i urgent de la qualitat del sistema educatiu. No es tracta, però, de reforçar la seva funció

Taller de mecànica per a alumnes amb dificultats per aprovar l'ESO en un institut del Vallès ■ CRISTINA FORÉS / ARXIU

assistencial, sinó de convertir-lo en un dels pilars del nou model econòmic que Catalunya necessita. L'excel·lència educativa ha de connectar-se amb un mercat de treball que demandi un "capital humà" d'una elevada productivitat, aconseguida amb la innovació tecnològica. Altrament, l'excel·lència només serviria per frustrar el jove "massa ben preparats", que no podrien inserir-se en un sistema productiu endarrerit.

Els problemes educatius no poden solucionar-se, doncs, només amb mesures parcials,

Els problemes educatius s'han de plantejar dins d'una estratègia social i econòmica

educatives, sinó que s'han de plantejar dins d'una estratègia social i econòmica. Per això són tan valuoses les iniciatives que vinculen el sistema educatiu i el sistema productiu, com l'acord per la competitivitat de l'economia catalana o el premi Ensenyament del Cercle d'Economia.

Un cop fet el diagnòstic global, no defugirem la qüestió més concreta i actual: la llei d'educació de Catalunya pot solucionar els greus problemes educatius del nostre país? Sense poder entrar en el seu contingut, farem algunes valoracions generals. Prime-

Catedràtic de llengua i literatura a l'IES Jaume Balmes de Barcelona i professor de l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona

rament, hem de relativitzar la capacitat de les lleis per canviar la realitat. Mesures més concretes, com ara la prova al final de primària, poden tenir efectes molt més importants que algunes disposicions legals mal aplicades.

La llei necessita un desplegament sostingut i coherent, per sobre de les conjuntures polítiques. Ja n'hi prou de lleis educatives efímeres, que duren el mateix que el govern que les ha aprovat. Aquesta estabilitat dependrà del consens que aconseguim, dins i fora del món educatiu. També influiran els recursos que s'hi destinin. Això no vol dir gastar més i de la mateixa manera, sinó invertir millor. Per exemple, la reducció de l'exagerada despesa burocràtica podria servir per invertir en allò que produeixi millores tangibles que arribin a les aules, on cada dia alumnes i professors decideixen de veritat el futur del sistema educatiu, és a dir, el futur de la nostra societat. ■

Salut Reflexió sobre el desenvolupament personal

Crònica

Aprendre a viure les etapes de la vida

REpte • El cardiòleg Antoni Bayés de Luna presenta un nou llibre en què convida els lectors a buscar la felicitat a través de valors com la religió o l'esforç **TESTAMENT** • El metge insta a mantenir un compromís amb la societat al llarg de tota la vida

Elisabet Escriche
GIRONA

Des de la maduresa dels seus 72 anys, el director del servei de cardiologia de l'Hospital Quirón, Antoni Bayés de Luna, reflexiona en el seu nou llibre, *Les etapes de la vida* (Columna), sobre el desenvolupament de la personalitat. La publicació es va presentar dijous el vespre al Centre Cultural de Caixa Girona - Fontana d'Or i va tenir com a padrí el mateix presi-

dent de l'entitat i amic personal de l'autor, Arcadi Calzada.

Dividit en vuit capítols, el nou treball de Bayés respon preguntes tan complexes com què és la felicitat i quins són els valors que s'haurien d'afegir a les característiques de cada una de les etapes de la vida per aconseguir-la. El seu objectiu no és distreure el lector, sinó fer-lo pensar tocant valors considerats políticament incorrectes, com la religió o l'esforç.

Bayés va destacar que el llibre vol provocar el diàleg, sobretot

Bayés de Luna (dreta) va presentar el llibre al Centre Cultural de Caixa Girona acompanyat d'Arcadi Calzada, president de l'entitat ■ CLICK ART FOTO

amb la família, i va incidir en el compromís que hauria de tenir tothom amb la societat. "Quan deixem aquest món, en el nostre testament, hem de pensar en algú més que en la família", va recordar. També va destacar el paper clau que han tingut els seus néts, a qui ha dedicat el llibre, a l'hora d'escriure sobre la infantesa i l'adolescència. "Són etapes que ja no recordo", va ironitzar. El president de Caixa Girona va destacar la "utilitat" i "sinceritat" del llibre. "Respira saviesa i compromís", va dir. ■